

14. desember 1944.

Vår kollega "Fritt Land" skrev for en tid siden en artikkel som het "Et nytt administrasjonsråd", der den - som så mange andre illegale aviser - drøftet spørsmålet om vår styreform etter krigen. En del av leserne mente avisen var for frittalende, og mann og mann imellom begynte man å betra hverandre at "F.L." var boykottet.

Vi tok ikke saken opp - ganske enkelt fordi vi gikk ut ifra at svært få ville ta "parolen" nøyttidelig. Dette er muligens også tilfelle, men enda gjør det seg en viss usikkerhet gjeldende omkring "F.L.", og for kort tid siden brakte en annen illegal avis et angrep på "F.L." som i voldsomhet overgår det meste av det vi har sett i den frie presse. "F.L." skal ifølge avisen - representere de værste politiske mørkemenn, "v i en fra "Fritt Folk" til "Fritt Land" er ikke lang" osv.

Dette er en helt utilbørlig skrivemåte overfor en fri norsk avis. Vi har ingenting imot polemikk. Vi mener at den illegale presse i altfor høy grad har vært redd for å ta opp spørsmål som kunne egge til motsigelse, og at enhver uenighet altfor ofte har vært tolket som brudd på enhetsfronten. Men polemikken må holdes på et saklig plan. Noe annet er uverdigg og dessuten u-hensiktsmessig for enhver fri avis.

Enhver som har lest vår avis vet at vi ikke liker mørkemenn av noen avskygning. Men vi har aldri oppfattet "F.L." som noen representant for disse. Derimot anser vi det høyst trolig at det er betydelig avstand mellom "F.L."s politiske oppfatning og vår. Vi har hevdet en annen mening om de spørsmål "F.L." berører i sin artikkel. Vi tror ikke noen skade er skjedd ved det. Vi tror derimot at stor skade er skjedd dersom det skulle bli godkjent at en gruppe av mennesker erklærer boykott av en illegal avis fordi den skriver ting de ikke liker. Vi vet hvor fort en parole kan spres, og hvor lojalt den blir fulgt av det overveldende flertall. Nettopp derfor må vi være på vakt mot tåpelige paroler.

Vi kjenner dem som brenner en illegal avis fordi det står ting der som går mot deres egne synspunkter. Dette er ille nok, men verre er det om en avis skal risikere å bli satt på index fordi en gruppe finner det for godt å starte en eller annen skummel kampanje.

V V V

KAMPEN FOR FREDEN.

Industri.

Den norske industri beskjeftiget før krigen ca. 165 000 funksjonærer og arbeidere. (Det er her og ved senere talloppgaver bare regnet med de bedrifter som går inn under industristatistikken). Antallet har vært jevnt stigende fra 120 000 i 1933 til 167 000 i 1939. Et uttrykk for hva disse personer har skapt av verdier, får man ved å se på bearbeidelsesverdien. Denne utgjorde i 1939 kr. 6.900,- pr. person. Den samlede bearbeidelsesverdi i 1939 utgjorde 1,15 milliard. Da man gjerne regnet nasjonalinntekten før krigen til ca. 4 milliarder, vil det si at industriens andel i nasjonalinntekten var litt under 30%, hvilket omtrent svarer til industribefolkningens andel i den samlede folkemengde.

Disse tall viser at industriens betydning for det norske samfunn er så stor at det av livsviktig betydning å gjenreise industrien hurtig og effektivt når krigen er slutt. De fleste industrigrener arbeidet imidlertid før krigen meget tungt. Det vises blant annet av det forhold at det bak hver arbeidende person i industrien sto en kapital (regnet etter branntakst) på ca. kr. 16.800,-, mens hver person til tross for dette ikke skapte større verdier enn kr. 6.900,- som nevnt ovenfor. Industrien må derfor ikke bare gjenreises. Hvis den skal kunne være levedyktig i det lange løp, må effektiviteten komme opp.